

Ministerstwo Sprawiedliwości

Departament Prawa Cywilnego i Gospodarczego
Zastępca Dyrektora
Dr hab. Przemysław Wołowski
Sekretarz Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego

DPCiG-I.002.18.2024

Warszawa, 18 września 2024 r.

Pan
Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

Szanowny Panie,

W odpowiedzi na pismo z 26 sierpnia 2024 r. sygnalizujące potrzebę rozważenia w trakcie prac legislacyjnych nad zmianami w przepisach o postępowaniu cywilnym prośby Stowarzyszenia Wsparcia i Pomocy Prawnej dla Osób Słabszych, Chorych i Niepełnosprawnych „HELP” o stworzenie dla osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności uprawnienia do otrzymania – na ich wniosek lub innego organu – pomocy adwokata lub radcy prawnego z urzędu we wszelkiego rodzaju sprawach i bez możliwości odmówienia takiemu wnioskowi przez sąd lub organ administracji, uprzejmie informuję, że zmiany w prawie procesowym, które by realizowały ten postulat rozważane są przez dwa współdziałające zespoły problemowe Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego, a mianowicie zespół do spraw prawa procesowego cywilnego i zespół do spraw zastąpienia instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji.

Rozważane rozwiązania zakładają stworzenie podstaw ku temu, żeby sąd miał możliwość ustanowienia profesjonalnego pełnomocnika dla strony – osoby fizycznej w każdym postępowaniu, gdy uzna, że stronie taka pomoc jest potrzebna. Przedyskutowania i dopracowania wymagają jednak szczegółowe przesłanki stosowania

tego rozwiązania, a mianowicie to, jaki wpływ na decyzję sądu ma mieć sytuacja majątkowa strony, szczególnie w kontekście jej zdolności do pokrycia kosztów pomocy prawnej we własnym zakresie, jak i wola samej strony, co do tego, czy chce korzystać z pomocy prawnej innej osoby w postępowaniu. To ostatnie zagadnienie pozostaje w związku z problematyką zakresu, w którym w postępowaniu cywilnym (a w szerszym kontekście, w którym problem stawia organizacja społeczna, z inicjatywy której Pan działa – w postępowaniu przed organami państwowymi) mają obowiązywać przepisy o tzw. przymusie adwokacko-radcowskim. Nie trzeba wykazywać, że objęcie przymusem adwokacko-radcowskim dłuższej niż obecnie listy postępowań sądowych będzie się wiązało z koniecznością poniesienia większych wydatków ze środków publicznych na pokrycie kosztów udzielania takiej pomocy, tak samo jak zagwarantowanie osobom działającym w postępowaniu sądowym fachowego zastępstwa prawnego bez względu na to, czy wystąpiły ze stosownym wnioskiem albo czy stać je na pokrycie kosztów zastępstwa prawnego we własnym zakresie. Skutki finansowe rozwiązań, które zaprojektują zespoły Komisji Kodyfikacyjnej będą zatem podlegały jeszcze ocenie organów odpowiedzialnych za finanse publiczne.

Zapoznanie się z wynikami prac zespołów Komisji będzie możliwe, jak zakładam, w nieodległym terminie.

Z upoważnienia Przewodniczącego
Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego,
dr hab. Przemysław Wołowski z wyrazami szacunku

Zastępca Dyrektora
Departament Prawa Cywilnego i Gospodarczego
/podpisano elektronicznie/